

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT
Datum: 8. oktobar 2009.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

Rješava: sudija O-Gon Kwon, predsjedavajući
sudija Howard Morrison
sudija Melville Baird
sudija Flavia Lattanzi, rezervni sudija

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 8. oktobra 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

NALOG U VEZI S PROCEDUROM ZA VOĐENJE SUDSKOG POSTUPKA

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) izdaje sljedeći “Nalog u vezi s procedurom za vođenje sudskog postupka”:

1. Pretresno vijeće dužno je osigurati da suđenje bude pravično i ekspeditivno, u skladu sa članom 20(1) Statuta Međunarodnog suda i Pravilnikom o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), uz puno poštovanje prava optuženog i dužnu brigu o zaštiti žrtava i svjedoka.
2. Na statusnoj konferenciji održanoj 8. septembra 2009. godine pretpretresni sudija pozvao je strane u postupku da do 28. septembra 2009. godine dostave argumente o proceduri koja će se primjenjivati tokom suđenja.¹ Taj zahtjev ponovljen je u “Nalogu nakon statusne konferencije” podnesenom 9. septembra 2009. godine.² Dana 28. septembra 2009. godine obje strane dostavile su argumente u skladu sa zahtjevom pretpretresnog sudije.
3. Dana 14. septembra 2009. godine optuženi je podnio “Zahtjev u vezi s dokazima uvrštenim u spis u skladu s pravilom 92ter” u kojem je iznio svoje argumente u vezi s izvođenjem dokaza na osnovu pravila 92ter Pravilnika. Dana 25. septembra 2009. godine Kancelarija tužioca (dalje u tekstu: tužilaštvo) podnijela je odgovor na taj Zahtjev.³
4. Strane u postupku iznijele su nove argumente na pretpretresnoj konferenciji održanoj 6. oktobra 2009. godine.⁴
5. Imajući u vidu dužnosti Pretresnog vijeća u vezi s vođenjem pretresnog postupka, kao i pismene i usmene argumente strana u postupku, primjereno je da Pretresno vijeće u

¹ Statusna konferencija, T. 463 (8. septembar 2009.).

² Nalog nakon statusne konferencije, 9. septembar 2009., str. 3.

³ Odgovor tužilaštva na “Zahtjev u vezi s dokazima uvrštenim u spis u skladu s pravilom 92ter” podnesen 25. septembra 2009.

⁴ Pretpretresna konferencija, T. 464 (6. oktobar 2009.).

Prijevod

obliku smjernica iznese kako očekuje da će se pretresni postupak voditi. Pretresno vijeće ove smjernice može tokom suđenja mijenjati.

6. Pretresno vijeće stoga, u skladu sa članom 20(1) Statuta i pravila 54, 89 i 90 Pravilnika, **USVAJA** smjernice za regulisanje izvođenja dokaza i vođenje postupka navedene u Dodatku A i ovim **NALAŽE** stranama u postupku da ih se pridržavaju sve vrijeme trajanja postupka u ovom predmetu, osim ako Pretresno vijeće nekim drugim nalogima ne naloži drugačije.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleski tekst mjerodavan.

/potpis na originalu/
sudija O-Gon Kwon,
predsjedavajući

Dana 8. oktobra 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]

Prijevod

DODATAK A**I. Redoslijed pozivanja svjedoka**

A. Ako optuženi iskaže namjeru da razgovara s nekim svjedokom tužilaštva i taj svjedok pristane da razgovara s optuženim, a ako se taj razgovor ne održi prije no što svjedok otputuje u Haag da svjedoči, tužilaštvo će osigurati da svjedok bude u Haagu dovoljno prije datuma njegovog predviđenog svjedočenja kako bi optuženi ili neki njegov pravni savjetnik mogao s njim razgovarati.

B. Svaka dva mjeseca tokom suđenja strana koja izvodi dokaze (dalje u tekstu: strana koja izvodi dokaze) dostaviće spisak svjedoka koje namjerava da pozove u toku naredna dva mjeseca, navodeći redoslijed kojim će biti pozivani. Do 16:00 sati 20. oktobra 2009. godine tužilaštvo će dostaviti svoj prvi spisak svjedoka za ostatak mjeseca oktobra, kao i za novembar i decembar 2009. godine. Do 16:00 sati prvog dana decembra 2009. godine tužilaštvo će dostaviti spisak svojih svjedoka za januar i februar 2010. godine, a do prvog dana februara 2010. godine spisak svjedoka za mart i april 2010. godine. Nakon toga, spiskovi će se dostavljati do 16:00 sati prvog radnog dana svakog drugog mjeseca.

C. Do 16:00 sati svakog dvadesetog dana u mjesecu tokom sudskog postupka strana koja izvodi dokaze dostaviće spisak svih svjedoka koje namjerava da pozove u toku sljedećeg kalendarskog mjeseca. Taj spisak uključivaće dokumente ili materijale koje strana koja izvodi dokaze namjerava da koristi sa svakim predloženim svjedokom, kao i procjenu ukupnog vremena za glavno ispitivanje svakog svjedoka. Tada će se u elektronski sistem za vođenje suđenja (*e-court*) unijeti svi dokumenti ili materijali koji do tada još nisu uneseni. Suprotna strana će u roku od sedam (7) dana od dana kada strana koja izvodi dokaze dostavi svoj mjesečni spisak podnijeti obavijest s procjenom o tome koliko vremena predviđa za unakrsno ispitivanje svakog svjedoka navedenog na mjesečnom spisku. Prvi mjesečni spisak za oktobar treba da se podnese odmah, a mjesečni spisak za novembar do 20. oktobra 2009. godine.

D. Do 16:00 sati svakog četvrtka tokom suđenja strana koja izvodi dokaze dostaviće spisak svih svjedoka koje namjerava da pozove naredne sedmice. Ta strana navešće da li

Prijevod

svjedoci na njenom sedmičnom spisku koji podliježu zaštitnim mjerama, nakon konsultacija sa tužilaštvom u sedmici prije njihovog usmenog svjedočenja, i dalje smatraju da su te zaštitne mjere neophodne. Do 16:00 sati svakog petka tokom suđenja suprotna strana podnijeće obavijest s procjenom o tome koliko vremena predviđa za unakrsno ispitivanje svakog svjedoka.

E. Strana koja izvodi dokaze dužna je što prije obavijestiti Pretresno vijeće, suprotnu stranu i Sekretarijat o svim eventualnim promjenama u redosljed u pozivanja svjedoka.

II. Objelodanjivanje materijala koji će se koristiti za vrijeme glavnog i unakrsnog ispitivanja

F. Premda je, kako je navedeno u smjernicama C i D, strana koja izvodi dokaze dužna da dostavi spisak dokumenata ili materijala koje namjerava da upotrijebi tokom glavnog ispitivanja svojih svjedoka, ako tokom pripreme nekog svjedoka za glavno ispitivanje strana koja izvodi dokaze uvidi da postoje dodatni dokumenti ili materijali koje bi željela da upotrijebi tokom glavnog ispitivanja tog svjedoka, konačni spisak dokumenta ili materijala dostaviće najkasije 48 sati prije svjedočenja tog svjedoka. Ako neki od dodatnih dokumenata ili materijala koje strana koja izvodi dokaze želi upotrijebiti tokom glavnog ispitivanja svjedoka nisu uvršteni u spisak njenih dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, ona mora zatražiti odobrenje od Pretresnog vijeća da doda taj dokument ili materijale na spisak svojih dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter.

G. Spisak dokumenata ili drugih materijala koje će strana u postupku upotrijebiti tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka mora najkasnije da bude objelodanjen Pretresnom vijeću, suprotnoj strani i Sekretarijatu odmah po završetku glavnog ispitivanja tog svjedoka. Istovremeno, strana koja unakrsno ispituje mora suprotnoj strani, putem elektronskog sistema za vođenje suđenja, dostaviti sve eventualne dokumente ili materijale koje suprotna strana još nema, a koji se nalaze na spisku dokumenata ili materijala koji će biti upotrijebljeni tokom unakrsnog ispitivanja. Ako neka strana zatraži da tokom unakrsnog ispitivanja upotrijebi neki dokument ili materijale koji nisu uvršteni u spisak i objelodanjeni, njen zahtjev može da bude odobren ako ona za to predoči valjane razloge. Suprotna strana tada može zatražiti kratku pauzu da prouči te materijale.

Prijevod

III. Izmjena i poništenje zaštitnih mjera

H. Ako svjedok obavijesti stranu koja izvodi dokaze da neke ili sve zaštitne mjere koje su bile određene u njegovom slučaju više nisu potrebne, strana koja izvodi dokaze odmah će podnijeti odgovarajući zahtjev za izmjenju ili poništenje zaštitnih mjera za tog svjedoka.

IV. Ispitivanje svjedoka

I. Unakrsno ispitivanje ograničiće se na relevantna i materijalna pitanja. Strana koja unakrsno ispituje potruditiće se što bolje može da ne bude nepotrebnog, irelevantnog ili repetitivnog ispitivanja svjedoka suprotne strane. Pretresno vijeće zasad neće utvrđivati vremenska ograničenja za unakrsno ispitivanje svjedoka suprotne strane.

J. Dodatno ispitivanje svjedoka ograničiće se na pitanja pokrenuta tokom unakrsnog ispitivanja.

K. Ranija izjava svjedoka može biti korištena da se svjedoku osvježi pamćenje, bez obzira na to da li je ta izjava uvrštena u dokaze ili nije. Kad svjedoku predočavaju nešto što je ranije naveo u svom iskazu ili u pismenoj izjavi, strane u postupku treba da se suzdrže od parafraziranja onoga što je svjedok rekao i da umjesto toga direktno citiraju transkript ili raniju izjavu, navodeći brojeve relevantne stranice i reda.

V. Procedura na osnovu pravila 92ter

L. Radi efikasnosti postupka, jasnoće i izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja i iznošenja nebitnih informacija, kad svjedok svjedoči na osnovu pravila 92ter Pravilnika, a strana koja izvodi dokaze namjerava da radi uvrštenja u spis podnese više od jedne izjave dotičnog svjedoka i/ili transkript svjedočenja tog svjedoka iz nekog prethodnog postupka, strana koja izvodi dokaze pripremiće objedinjenu izjavu koja će tokom suđenja biti korištena kao pismena izjava o svjedočenju tog svjedoka. Objedinjena izjava nije nova izjava svjedoka, nego izjava koja objedinjuje dijelove prethodnih svjedokovih izjava na koje se tužilaštvo želi osloniti u ovom predmetu iz koje su izbačeni dijelovi koji se ponavljaju ili su irelevantni. Objedinjena izjava pripremiće se puno prije no što

Prijevod

svjedok stigne u Haag da svjedoči. Svjedoku će objedinjena izjava biti predočena i pročitana prije svjedočenja. Sve eventualne ispravke u objedinjenoj izjavi koje proisteknu iz njenog predočavanja svjedoku biće uvrštene u izjavu. Objedinjena izjava svjedoka sadržaće i spisak pripadajućih dokaznih predmeta, koji će biti predloženi za uvrštenje u spis posredstvom tog svjedoka tokom direktnog ispitivanja i koji se spominju u objedinjenoj izjavi svjedoka. Strana koja izvodi dokaze dostaviće Pretresnom vijeću i optuženom konačnu objedinjenu izjavu svjedoka barem 48 sati prije svjedočenja dotičnog svjedoka.

M. Ako je svjedok strane koja izvodi dokaze svjedok na osnovu pravila 92ter, strana koja izvodi dokaze će u sudnici pročitati sažetak svjedokovog svjedočenja, koje u principu ne bi trebalo da bude dulje od deset minuta. Taj sažetak neće imati nikakvu dokaznu vrijednost. Strana koja izvodi dokaze može provesti ograničeno glavno ispitivanje svjedoka na osnovu pravila 92ter ako bi se takvo ispitivanje usredsredilo na objašnjavanje ili isticanje nekih posebnih aspekata svjedokovog svjedočenja.

N. Glavno ispitivanje svjedoka koji je djelimično svjedok na osnovu pravila 92ter, odnosno svjedoka čije će svjedočenje djelimično biti dostavljeno u pismenom obliku, a djelimično dato usmeno tokom direktnog ispitivanja, ne ograničava se na objašnjavanje ili isticanje nekih posebnih aspekata svjedokovog svjedočenja.

VI. Prihvatanje dokaza

O. Predloženi dokazi koji se podnose tokom suđenja mogu biti označeni radi identifikacije. Ti predloženi dokazi ne uvrštavaju se u spis sve dok Pretresno vijeće ne donese usmenu ili pismenu odluku o njihovoj prihvatljivosti, kada im se dodjeljuje službeni broj dokaznog predmeta.

P. Kada neki vještak dostavi izvještaj, taj izvještaj ili jedan njegov dio može biti uvršten u spis pod uslovom da je relevantan i da ima dokaznu vrijednost. Opšte pravilo je će Pretresno vijeće prihvatiti samo one dijelove izvještaja i dodatne materijale koji se vještaku predoče tokom njegovog usmenog iskaza. Izvori koje je neki vještak koristio prilikom sastavljanja izvještaja neće automatski biti uvršteni u spis. Međutim, izvještaji

Prijevod

vještaka trebalo bi da sadržavaju popis svih izvora kako bi se Pretresnom vijeću olakšalo utvrđivanje njihove dokazne vrijednosti i, na kraju, težine koju im treba pridati.

Q. Neprevedeni dokumenti koji budu korišteni tokom ispitivanja svjedoka mogu biti označeni radi identifikacije do prevođenja i daljeg naloga Pretresnog vijeća ili se njihovo uvrštavanje u spis može odbiti.

VII. Podnošenje dokaza bez posredstva svjedoka

R. Strane u postupku će podnošenje podnesaka bez posredstva svjedoka svesti na najmanju moguću mjeru. Strana koja zatraži prihvatanje dokaza bez posredstva svjedoka u zahtjevu će: i) dati kratak opis dokumenta za koji traži da bude uvršten u spis; ii) jasno naznačiti relevantnost i dokaznu vrijednost svakog dokumenta; iii) objasniti kako se taj dokument uklapa u tezu te strane, i iv) navesti pokazatelje autentičnosti tog dokumenta.

VIII. Podnošenje podnesaka i odgovora

S. Ako strana u postupku podnese povjerljiv podnesak, pretpostavljaće se, sve dok se ne pokaže suprotno, da postoji valjan razlog za njegov povjerljivi status i suprotna strana mora poštovati povjerljivi status sve dok Pretresno vijeće ne donose nalog kojim se taj status mijenja. Optuženi će povjerljive informacije dijeliti samo sa svojim timom odbrane, kao što se navodi u "Odluci po zahtjevima za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 68 i preispitivanje odluke o odgovarajućim uslovima" od 10. marta 2009. godine.⁵

IX. Pravni savjetnici optuženog i drugi članovi tima odbrane

T. Tokom suđenja, pravni savjetnik optuženog g. Peter Robinson smije biti u sudnici i imaće pravo da se obrati Pretresnom vijeću samo u vezi s pravnim pitanjima koja se pokrenu tokom postupka.

U. Gospodin Robinson može koristiti ovo ograničeno pravo na obraćanje tek pošto Pretresno vijeće odobri izričit zahtjev optuženog u tom smislu.

⁵ Odluka po zahtjevima za objelodanjivanje materijala na osnovu pravila 68 i preispitivanje odluke o odgovarajućim uslovima, 10. mart 2009., par. 25-26.

Prijevod

V. Kako bi pomogli optuženom u vezi s drugim pitanjima, njegov pravni savjetnik g. Marko Sladojević i/ili njegovi dodijeljeni referenti za predmet smiju biti u sudnici tokom postupka bez prava da se obraćaju Vijeću.

W. Osim ako Pretresno vijeće ne odredi drugačije, u svakom trenutku u sudnici smije biti najviše dvoje pravnih savjetnika i referenata za predmet.

X. Praćenje utroška vremena

X. Sekretarijat će organizovati sistem praćenja utroška vremena i preuzeti odgovornost za vođenje evidencije o tome koliko je vremena tokom svjedočenja svakog svjedoka ponaosob utrošio: a) tužilac za glavno ispitivanje, navodeći u svakom pojedinom slučaju da li je svjedok dio iskaza dao u vidu izjave na osnovu pravila 92*bis* ili pravila 92*ter*, kao i dužinu izjave; b) optuženi za unakrsno ispitivanje; c) tužilac za dodatno ispitivanje; d) sudije za postavljanje pitanja svjedocima; i e) o vremenu utrošenom za sva ostala pitanja, uključujući proceduralna i administrativna pitanja. Sekretarijat i Pretresno vijeće će zajedno sastavljati redovne izvještaje o utrošku vremena, koji će biti periodično dostavljani stranama u postupku. Vijeće će neprestano pratiti utrošak vremena i izdavaće daljnje naloge u vezi s utroškom vremena od strane tužilaštva i optuženog ako to bude smatralo potrebnim.

XI. Elektronski sistem za vođenje suđenja

Y. Tokom ovog sudskog postupka primjenjivaće se elektronski sistem za vođenje suđenja (*e-court*). Svi dokumenti će u principu biti obrađivani putem tog sistema. Strana u postupku može koristiti ispise dokumenata samo ako nije u mogućnosti da, zbog nekih nepredviđenih okolnosti, unese dokument u sistem *e-court*. Kada se dopusti korištenje ispisa nekog dokumenta, strana koja podnosi taj dokument dužna je da obezbijedi kopije za Pretresno vijeće, svjedoka, suprotnu stranu, Sekretarijat i prevodioce.